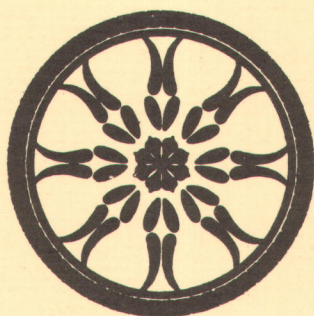

MAITREYA INSTITUUT
VOOR WISCHIN
Postbus 1
1000 BT AMSTERDAM
Netherlands

SADDHARMA

de afbeelding van de Buddha-figuur op de titelpagina is een foto van een 18de eeuws Japans beeld.

Deze Buddha heet AMIDA, de Buddha van het oneindige licht, heer van het westerse paradijs, gezeten in de handhouding van meditatie

het beeld bevindt zich in het Leids Volkenkundig Museum
de foto werd gemaakt door Else Madelon Hooykaas

1000

© 2006 The Authors
Journal compilation © 2006 Blackwell Publishing Ltd

1. The first step in the process of identifying a problem is to recognize that a problem exists. This involves gathering information about the situation and identifying the specific issue that needs to be addressed.

K te EEFDE bij Zutphen.

27. 01.2021

17.00 uur: Opening van de bijeenkomst door de
voorzitster.

Zondag 22 oktober:

Puja

9.00 uur: Ontbijt

10.00 - 12.00 uur: Bhikkhu Ananda zal ons iets vertellen over zijn ervaringen op Sri Lanka (met lichtbeelden). Hij is een Nederlandse jongeman, die enkele jaren op Sri Lanka verbleven heeft en daar de monnikswijding ontving. Na de koffiepauze zal er gelegenheid zijn voor het stellen van vragen en een gezamenlijk gesprek.

12.30 uur: Warme maaltijd.

14.00 uur: Gesprek, na korte inleiding, over het thema "Het boeddhisme in ons (westerse) dagelijkse leven".

Wij hopen bijeen te blijven tot + 17.00 uur.

KOSTEN VOOR HET HELE WEEKEND: f 39,--. Overschrijving van dit bedrag op de postgirorekening van de Stichting (zie blz. 1) is tevens opgave van deelneming. UITERSTE DATUM VAN INSCHRIJVING: 5 OKTOBER!

Er vertrekt ieder half uur een bus van het station te Zutphen naar Eefde. Halte: Huize "Het Spijk".

Samenwerkingsovereenkomst
boeddhistische groeperingen
in Nederland

Ten huize van de nestor van het boeddhisme in Nederland, in het Boeddhistisch Instituut van de heer Ir. Bloemsma te 's Gravenhage is op 25 juni 1978 de Boeddhistische Unie van Nederland tot stand gekomen.

Voor de verkrijging van het volwaardige lidmaatschap van de Boeddhistische Unie van Europa was een nationale federatie van deze aard voorwaarde. De BUN zal de boeddhistische groeperingen die aangesloten zijn, in het buitenland kunnen vertegenwoordigen.

Aangesloten zijn (in alfabetische volgorde):

Arya Maitreya Mandala

Karma Chöpel Ling

Karma Dhagpo Ling

Mahayana Meditatie Cursusgroep (of Wisdom Energy Manjusri)
(Nederlandse Buddha-Dhamma Stichting
(Boeddhayana Centrum
(Nederlandse Orde van Upasaka en Upasika
Sakya Thegchen Ling
Stichting Jonge Boeddhisten Nederland
Stichting Nederlands Boeddhistisch Centrum

Sympathisanten:

Dharma Huis Amsterdam - Zen-Kring Amsterdam
Boeddh. Inst. Ir. Bloemsma - Stichting Buddharama
Tempel

Het bestuur van de BUN wordt gevormd door afgevaardigden van de aangesloten groeperingen.

De eerste taak waarvoor de BUN zich gesteld ziet, zal zijn de ontvangst van de landelijke vertegenwoordigers van de Boeddhistische Unie van Europa, waarvan de jaarlijkse conferentie dit jaar in Nederland wordt gehouden, van 10 tot 13 september a.s., eveneens in Huize "Het Spijk".

Bij het verschijnen van dit nummer zal de conferentie waarschijnlijk al tot het verleden behoren.

BOEDDHISTISCHE ACTIVITEITEN

Nederlandse Buddha-Dhamma
Stichting

Bijzonder vele activiteiten gaan uit van deze Stichting, waarvan het adres is Kepplerstraat 263, Den Haag. Sinds 15 maanden geleden de Nederlandse bhikkhu Dharmaviranata uit Indonesië terugkeerde in ons land, is de Buddha Dhamma Stichting, die al enkele jaren bestond, op geheel nieuwe basis herbegonnen.

"Boeddhayana" is een zelfstandige nevenorganisatie.

Boeddhayana, "het Voertuig van de Boeddha", is een Indonesisch initiatief (in Indonesië zijn thans meer dan 10 miljoen boeddhisten); het verenigt in zich zowel denkbeelden van de theravada als van het mahayana en poogt de kern van de leer van de Boeddha zo zuiver mogelijk te presenteren.

De leermeester van bhikkhu Dharmaviranata in Indonesië was bhikkhu Agga Jinamitto.

Er is door Boeddhayana een nieuw centrum in gebruik genomen: Buys Ballotstraat 89, 2563 ZK 's Gravenhage, tel. 070 - 468383. De officiële opening vond plaats op 17 september. Op die dag was bhikkhu Agga Jinamitto persoonlijk aanwezig om de opening te verrichten.

Eveneens een zelfstandige nevenorganisatie is de Nederlandse Orde van Upasaka's en Upasika's (lekevolgelingen).

Het blad "Boeddhayana" is een maandelijks uitgave, die wordt toegezonden aan donateurs van de Buddha-Dhamma Stichting (f 5,- per maand). Er is een speciaal septembernummer verschenen, dat 60 pagina's telt en een gevarieerde inhoud heeft van goed niveau.

Regelmatig doet men ook "Boeddhayana Publikaties" het licht zien. No. 2 biedt onder de titel Tri Ratna de teksten van Pali-recitaties met er naast de Nederlandse vertaling, aangevuld met vier meditatie technieken. Tenslotte verschijnt nu en dan een klein formaat boekje "Leerstellingen", dat verkrijgbaar is voor f 0,80 (portiekosten).

K a r m a   D h a g p o   L i n g

Van de oprichting van dit nieuwe Tibetaanse Kargyud-pa centrum gewaagden we reeds in het juninummer.

Op 20 juli, Asala-dag, werd het centrum ingewijd door Lama Gawang.

Op 20 augustus werd een grote ontvangst in het centrum gehouden, waarbij tijdens een speciale receptie het Bestuur werd voorgesteld.

President is Z.H. Gyalwa Karmapa XVI. Secretaresse: mevrouw Ans Stade; 2e secretaris de heer Jan C. Bouwens; penningmeester de heer S. Sanderse. Adres van het centrum: Faustdreef 121, Utrecht, tel. 030-617504. Gironummer: 2815857, postgirokantoor Arnhem.

K a r m a   C h ö p e l   L i n g

Het centrum heeft een nieuw adres. Het is verhuisd van de Hamtoeren in Vleuten naar Zebradreef 219, Overvecht. Ook Lama Gawang en zijn vertaler zijn thans woonachtig op dit nieuwe adres in Overvecht.

Van de groepen Arya Maitreya Mandala, Dharma Huis Amsterdam, Sakya Thegchen Ling en Zen-Kring Amsterdam werden door ons profielbeschrijvingen ontvangen, die wij hierbij afzonderlijk doen volgen. Het Dharma Huis Amsterdam en Sakya Thegchen Ling hebben dezer dagen beide het voorrecht genoten Z.H. de Sakya Trizin te mogen ontvangen, evenals Karma Dhagpo Ling. Van het Dharma Huis ontvingen wij nog het volgende bericht ter publikatie:

HET TEMMEN VAN DE GEEST

"Als we onze gedachten en emoties trachten te bedwingen, komen ze tegen ons in opstand. Als we ons erin verliezen, worden ze wild en chaotisch. Met de zachte discipline van meditatie temmen we onze geest, zodat haar natuurlijke helderheid ons leven kan verlichten". Een vijf-wekencursus gegeven door oudere studenten van CHÖGYAM TRUNGPA, RINPOCHE. De cursus bestaat uit vijf opeenvolgende bijeenkomsten op de dinsdagavond. Elke bijeenkomst omvat een meditatie-periode, gevolgd door een lezing en discussie. Meditatie-instructie en begeleiding maakt deel uit van het programma. Aanvang: 19 september, 8 uur 's avonds. Kosten f 50,--.

Aanmelden bij DHARMA-HUIS AMSTERDAM, Valeriusstraat 136, tel.: 722348.

TIJDSCHRIFTEN

"The Middle Way", 58 Eccleston Square, SW1 VIPH. In het augustusnummer verscheen het slotartikel van een reeks artikelen door Gerald du Pré "Scientific Buddhism". (Omdat de inhoud ons interessant leek met het oog op het thema van onze herfstbijeenkomst hebben wij elders in dit blad een vertaling van dit artikel opgenomen). Er zijn voorts artikelen van o.m. Paul Ingram, Christmas Humphreys, Anne Bancroft, Brian Galloway, Sangharakshita. Opgenomen is voorts, tot onze verrassing, een stuk over boeddhisme in Nederland!

DE ARYA MAITREYA MANDALA (AMM)

De Orde Arya Maitreya Mandala is een Sangha, die gesticht is door de (van oorsprong Duitse) Lama Anagarika Govinda in 1933. Dit geschiedde te Darjeeling (India) in opdracht van zijn leermeester Tomo Geshe Rinpoche, abt van verscheidene kloosters in Tibet en behorend tot de Gelugpa-secte.

In 1947 werd Lama Govinda opgenomen in de Kargyütpa-school van het Tibetaans boeddhisme. In 1929 reeds was hij als monnik ingewijd in de Theravada in Burma.

De Orde is een religieuze gemeenschap van leden, die in een broederschap van hart en geest met elkaar verbonden zijn op grond van de Leer van de Boeddha. De cultus en de symbolen (Boeddha's, Bodhisattva's en Arhants) van de Orde zijn daarbij wegwijzers en geen uitingen van enigerlei dogmatiek; de Orde acht zich bij de uitleg van de Leer niet gebonden aan welke school dan ook. Zij streeft er veeleer naar de gehele boeddhistische traditie te begrijpen. Het boeddhisme wordt door de Orde opgevat als een organisch gegroeid geheel, voortgekomen uit de kiemen, die de Boeddha in de harten van zijn volgelingen plantte. Onder verschillende condities van volkeren, culturen en klimaten heeft de Leer zich ontplooid in een bonte schakering van vormen zonder daarbij de oer-eigen "smaak" te verliezen, namelijk die van de bevrijding, de verlichting en de universaliteit. De Orde tracht een aan de westerse mens aangepaste weg van integratie van de diverse richtingen in het boeddhisme te volgen, daarbij geïnspireerd door de geest van het Vajrayana (Diamanten Vaartuig, d.w.z. de Tibetaanse vorm van boeddhisme).

De Orde kent drie taken:

1. ieder lid te helpen bij de verwerkelijking van de Leer in het eigen leven, in het bijzonder bij het naleven van de Bodhisattva-gelofte, die een lid bij zijn **inwijding aflegt**;
2. anderen te helpen, die ernstig verlangen de Leer van de Verlichten te begrijpen, en naar een manier zoeken deze Leer te verwerkelijken;
3. methoden van religieuze oefening (sadhana) op basis van het Vajrayana voor haar leden toegankelijk te maken in een speciale leraar-leerling betrekking.

Om deze taken te verwerkelijken schrijft de Orde aan haar leden voor de beoefening van:

1. theoretische studie;
2. ethiek;
3. cultische handelingen (puja);
4. meditatie.

Toelating tot de Orde geschiedt in de regel na drie jaar onderricht onder leiding van een persoonlijke leeraar (kalyanamitra). In het eerste jaar wordt het Hinayana bestudeerd als een voertuig, waarin de individuele verlossing uit de wereld van ellende en vergankelijkheid wordt nagestreefd, ofschoon geprojecteerd in een oneindig verre toekomst. In het tweede jaar leert men het Mahayana kennen als een Leer, die toont hoe het lijden alleen overwonnen kan worden door medelijden met de gehele mensheid. De nadruk komt hier te liggen op de Verlichting als het enige waardevolle doel van een leerling van de Boeddha, zelfs als dit betekent de identificatie met het leed van alle levende wezens. Op dit niveau wordt het ideaal van het Hinayana (het Arahatschap, d.w.z. het individueel verlost zijn) vervangen door het Bodhisattva-ideaal. Het vroegere psychologische, analytische realisme gaat over in een idealistische en monistische wijsbegeerte. Het derde jaar geeft onderricht in het Vajrayana, waarin men - als in een spiraal draaiend - terugkeert op het niveau van het Hinayana. De psychologische consequenties worden nu getrokken van de universaliteit van het bewustzijn, zoals in het Mahayana onderwezen. Door het inzicht in de eenheid van de wereld der verschijnselen (samsara) en de wereld der verlossing (nirvana) worden praktische methoden aan de hand gedaan om alle psychische eigenschappen en factoren van de mens (vooral ook de onbegrensde mogelijkheden van de archetypische structuren in zijn onbewuste) te benutten voor de verlossing. Deze wordt nu beschouwd als de volledige integratie of zelfverwerkelijking van de mens. Er blijkt veel overeenkomst te bestaan met de opvattingen van diverse psychotherapeutische systemen. Het verschil blijft echter, dat het Vajrayana ook de plaats van de mens in de kosmos en de zin van zijn bestaan in zijn leer betreft. Men kan stellen, dat het de moderne psychotherapie verrijkt met een religieuze diepte-dimensie. Zo kan men het Vajrayana beschrijven als een psycho-kosmisch systeem, dat behulpzaam is bij de menswording.

Tot het Kandidaat lidmaatschap van de Orde en daarmee tot de opleiding worden diegenen toegelaten, die een jaar lid zijn geweest van het "Genootschap van Vrienden van de Arya Maitreya Mandala". Na een oriënterend gesprek met de leider van de Nederlandse tak van de Orde kan iedereen met serieuze interesse toegelaten worden tot dit Genootschap. Er bestaat overigens geen enkele verplichting voor de Vrienden van de Orde om later lid van de Orde te worden.

Inlichtingen omtrent de AMM zijn te verkrijgen bij het secretariaat:

Mevr. I. Leuring, Dovenetelweg 75, Den Haag, tel. 070 - 683334.

HET DHARMA HUIS AMSTERDAM

Het Dharmahuis en het boeddhistische pad.

Het Dharma Huis Amsterdam biedt een intensieve situatie voor de beoefening en studie van het boeddhistische pad.

De studieprogramma's en dagelijkse meditatie-zittingen scheppen het klimaat waarin de 2500 jaar oude boeddhistische traditie kan worden ervaren in termen van ons eigen dagelijkse leven.

De Boeddhadharma - de leer van de Boeddha - is uitdrukking van een levenshouding gebaseerd op persoonlijk inzicht en warmte ten opzichte van onszelf en anderen.

De basis van het boeddhistische pad is de ontwikkeling van een fundamentele helderheid, waarin het gewone dagelijkse leven en geestelijke groei geen gescheiden gebieden zijn. Boeddhistische meditatie is dan ook niet gericht op het vervullen van onze verwachtingen noch ook is het een middel om de pijnlijke realiteiten van ons leven te ontvluchten in spirituele dromen. Boeddhistische meditatie schept een ruimte, waarin wij ons zelfbedrog, ons verborgen spel van hoop en vrees kunnen leren doorzien en accepteren voor wat het is. Daardoor ontstaat de mogelijkheid om met onszelf zoals we nu zijn, met onze positieve en negatieve kanten, te gaan werken op het meditatieve pad.

Chögyam Trungpa, Rinpoche.

Het Dharma Huis Amsterdam staat onder supervisie van de Vajracarya Chögyam Trungpa, Rinpoche.

Chögyam Trungpa, Rinpoche is een meditatie-meester en geleerde (khenpo) uit de meditatieve tradities van de Kagyu- en Nyingma-sekten van het Tibetaans boeddhisme. Chögyam Trungpa is de auteur van o.m. "Cutting Through Spiritual Materialism" (Shambhala; Ned. vert. Geestelijk Materialisme, uitg. Gottmer), "Meditation in action" (Shambhala; Ned. vert. Praktische Meditatie, Gottmer), "Myth of freedom" (Shambhala), "Born in Tibet" (Shambhala), en talloze artikelen over de meditatieve traditie van het Tibetaans boeddhisme. Trungpa Rinpoche stond aan het hoofd van verscheidene boeddhistische kloosters voor hij gedwongen werd Tibet te verlaten na de Chinese machtsovername. In 1970 stichtte hij in de V.S. Vajradhatu, een organisatie van boeddhistische en studie-centra, waarvan het Dharma Huis Amsterdam de eerste Europese representant is.

Het Dharma Huis Amsterdam heeft twee Nederlandse meditatie-instructeurs, Jane Debrot en Han de Wit.

Jane Debrot en Han de Wit zijn oudere studenten van Chögyam Trungpa, Rinpoche. Zij zijn door hem opgeleid en gemachtigd om meditatie-instructie, verdere begeleiding en dharma-onderricht te geven volgens de mondelinge traditie van het Kagyü boeddhisme.

Activiteiten en programma's van het Dharma Huis Amsterdam.

Vanuit het Dharma Huis Amsterdam worden regelmatig meditatie-cursussen georganiseerd aan diverse meditatie-centra en universiteiten in Nederland.

In het Dharma Huis zelf zijn er de volgende mogelijkheden, die openstaan voor geïnteresseerden.

Meditatie:

- Dagelijks is er gelegenheid om deel te nemen aan gezamenlijke meditatie (kosteloos) op de volgende tijden:

(7.00 - 8.00 uur)

9.00 - 10.30 uur

17.30 - 19.00 uur

- Individuele meditatie-instructie en begeleiding is op aanvraag verkrijgbaar (zonder kosten).
- Iedere 1e en 3e zondag in de maand is er gelegenheid om een Nyinthün (= hele dag meditatie, onderbroken door gezamenlijke maaltijden) te doen. De Nyinthün begint om 9 uur en eindigt om 21.30 uur. Voor maaltijden wordt een vergoeding gevraagd.
- Weekthün, een week van hele dag meditatie (2 x per jaar)
- Dathün, een maand van hele dag meditatie (in de zomer).

Studie

De traditionele combinatie van intensieve meditatie en studie maakt het mogelijk dat verstandelijk inzicht zich kan verdiepen tot persoonlijke ervaring. Door studie stellen wij ons open voor de suggesties en hints van generaties van meditatoren, die ons voor zijn gegaan op het boeddhistische pad. Door meditatie kan vrijblijvende speculatie worden voorkomen en kunnen de boeddhistische inzichten persoonlijk worden getoetst aan eigen levenservaring. Het gaan van het spirituele pad wordt in het Tibetaans boeddhisme beschreven als een persoonlijke meditatieve ontwikkeling door drie opeenvolgende fasen van inzicht en ervaring: Hinayana, Mahayana en Vajrayana. In de studieprogramma's worden de boeddhistische inzichten steeds in nauwe samenhang met de meditatieve ontwikkeling van de studenten gepresenteerd en besproken.

Er zijn de volgende studie-mogelijkheden:

- Inleidende 5 weken-cursussen in de vorm van lezingen door de meditatie-instructeurs op een bepaalde avond in de week, voorafgegaan door groepsmeditatie en individuele instructie.
- Intensieve Trainings Sessies (ITS): een aaneengesloten periode van 2 tot 5 dagen, geheel gewijd aan meditatie afgewisseld door studie-perioden in de vorm van lezingen met discussie.
- Vervolg cursussen: voor de mensen, die na een inleidende cursus of ITS door willen gaan, worden regelmatig vervolgcursussen gegeven in de vorm van lezingen door de meditatie-instructeurs en/of tapes van lezingen van Chögyam Trungpa, Rinpoche en zijn naaste leerlingen.

- Leden-studiegroep: voor de studenten van Chögyam Trungpa, Rinpoche zijn er permanente studie-groepen, waarin wordt gewerkt met tapes van Rinpoche en Ösel Tendzin en met door Rinpoche geschreven of aanbevolen teksten en lezingen door de instructeurs van het Dharma Huis.
- Incidentele lezingen door bezoekende leraren van boeddhistische tradities.
- Open Huis Avond: elke 1e woensdag van de maand is openhuis-avond, waar geïnteresseerden en Dharma Huis-studenten elkaar kunnen ontmoeten en van gedachten kunnen wisselen. (Vrij toegankelijk)

Elke 2e en 4e weekend is het Dharma Huis vanaf zaterdag 10.30 gesloten.

Wie contact op wil nemen met het Dharma Huis Amsterdam en/of op de hoogte wil worden gehouden van de programma's en activiteiten, kan zich wenden tot: Dharma Huis Amsterdam, Valeriusstraat 136, 1075 GE Amsterdam tel.: 020 - 722348.

SAKYA THEGCHEN LING

TIBETAANS MAHAYANA BUDDHISTISCH CENTRUM

Gevestigd door de Venerable Geshe Sherab Gyaltsen A Mi Pa.

OM SVASTI!

U met de milde stem

U verenigt de wijsheid van alle Buddha's in Een

De vorm aannemend van een edele leek

Heeft U het net van onze verblindende verbroken.

Het heilig Sakya land, waar Zijne Heiligheid Ngawang Kunga Thegchen Trinle Palbar Wang-gi Gyalpo, de huidige Trizin (troondrager) werd wedergeboren, is de heilige plek in Tibet die te vergelijken is met Buddh Gaya in India.

De Indiase Pandit Atisa zag op zijn eerste reis naar Tibet in Sakya een visioen waarin verschenen de 7

lettertekens "DHIH", één letterteken "HRIH" en één letterteken "HUNG" die symboliseerden dat er 7 emanaties van Manjusri, één emanatie van Avalokitesvara en één emanatie van Vajrapani in het heilige land van Sakya werkzaam zouden worden voor het welzijn van alle voelende wezens.

Pandit Atisa zag ook 2 yak's grazen aan de zijde van een heuvel die in Sakya "Pönpo Ri" wordt genoemd. Deze 2 yak's symboliseerden dat daar 2 manifestaties van Mahakala werkzaam zouden zijn in het belang van de Dharma.

Ngawang Kunga Thegchen Trinle Palbar Wang-gi Gyalpo, de 40ste Patriarch van de Sakya werd op de eerste dag van de 8ste maand in het Houtvogeljaar in Tsedong geboren (7 september 1945).

Zijn moeder, Sönam Dölkar, een dochter van de edele Böncho-familie had een pelgrimstocht ondernomen naar de Kailash-berg en de tempels van Nepal voor de verdiensten voor de geboorte van haar zoon en was blij, op de terugtocht naar Sakya, wat te kunnen uitrusten in het grote paleis dat vlakbij de stad Tsedong ligt. Evenals het volgens de geschiedenis van Boeddha's geboorte met koningin Mayadevi was gegaan, zo werd ook haar kind geboren voordat zij haar doel had bereikt. Ofschoon de Heer van Tsedong deze gebeurtenis probeerde te beschermen als een paleisgeheim, hadden de bewoners van de stad drie regenbogen gezien, die met een helder licht straalden op een van de paleisramen. Zonder dat men iets had gezegd, wisten zij dat er een erfgenaam van de Sakya-troon was geboren.

Enige jaren na Ngawang Kunga's geboorte stierven zijn beide ouders en werden hij en zijn zuster aan de hoede van hun tante van moederszijde, Dagmo Kusho Trinle Zang Mo toevertrouwd.

De scholing voor het hoge ambt van een religieus leider begon voor Z.H. Ngawang Kunga al heel vroeg, want dat de leden van de Sakya Orde en de Nyingma Orde hem als een emanatie van Manjusri of van Padmasambhava vereerden, hield in dat zijn loopbaan als leraar en geestelijk leider in zijn kinderjaren begon.

Toen hij 4 jaar oud was, verleende zijn vader hem de initiaties over de cyclus van Vajrakila en andere godheden van het Sakya pantheon. Na het overlijden van zijn vader in 1950 werd zijn geestelijke opvoeding toevertrouwd aan twee geleerden van het Dölma Paleis, Kunga Gyaltzen en Kunga Tsewang.

Op 5-jarige leeftijd reisde hij naar het grote klooster van Ngor om daar de Lama, de heilige abt van Khan-sar Ngawang Lodö Shapan Nyingpo te ontmoeten, die hem met vele diepe ervaringen, zoals die in boeddhistische geschriften zijn vastgelegd bekend maakte.

Hier ontving hij de 3 series van geestelijke geloften; de Pratimoksha gelofte voor Upasakaleken; de Mahayana Bodhisattva gelofte en de Vajrayana gelofte, en de diepe leringen van de Margaphala Traditie (het Pad en het Resultaat).

In 1951 bezocht Z.H. voor de eerste keer Lhasa, waar hij Z.H. de Dalai Lama ontmoette.

In 1952 werd hij door Z.H. de Dalai Lama als de nieuwe Trizin (troonbekleder) van Sakya erkend en nog in het zelfde jaar werd hem de autoriteit verleend die de Trizin ter beschikking staat.

Wat er ook zou gebeuren, zijn studie in Ngor mocht niet worden onderbroken en gedurende 2 jaar kreeg hij intensief onderwijs over "Het Pad en het Resultaat".

Op 8-jarige leeftijd verklaarde hij aan een verbaasde groep monniken in Sakya de gehele Hevajra Tantra. Daarna trok hij zich terug voor 6 maanden en mediteerde over de leringen van Mahakala, om de zegen van deze godheid te ontvangen, waarna hij vele maanden mediteerde over de Vajra-cyclus.

In april 1956 werd hij opgeroepen om een medelid van het "voorbereidende comité voor autonome regio Tibet" te worden, in welke hij op aandringen van Maarschalk Chen I van het Chinese leger werd ingeleid. Aan de eerste zitting van het comité, die Z.H. de Dalai Lama voorzat, werd Z.H. de Trizin opgeroepen om formele toezspraken te houden.

Toen Z.H. de Trizin in de lente van 1957 naar Sakya terugkeerde, wijdde hij zich nog meer dan voorheen aan

religieuze overgave. Hij trok zich voor lange tijd in eenzame afgescheidenheid terug om te mediteren over de "Drie Linies", een bekend werk van Konchog Lhundup die de praktijken verklaart van het Margaphala Pad met zijn filosofische inzichten.

In 1959 kwamen er berichten binnen over de opstand van Lhasa en over de India-vlucht van Z.H. de Dalai Lama en men realiseerde zich dat binnen enkele dagen het Chinese leger in Sakya zou binnenvallen.

Onder de waakzame ogen van de plaatselijke aanwezige Chinese officieren trok Z.H. de Trizin zich in de grotten van K'aotag Dzong terug (een geliefd oord voor yogis die geheel afstand willen nemen van de wereld) en vertrok midden in de nacht met een groep van 15 begeleiders en 2 geleerden om naar de grens te gaan. Met heel weinig persoonlijke bezittingen belast kwamen zij snel vooruit en bereikten na 4 dagen de grens van Sikkim. Zij kampeerden in La-chen en wachtten gedurende één maand op andere staatsbeambten en op persoonlijke bedienden die zich daar bij hen zouden voegen. Maar elk bericht stortte hen in de grootste nood. Al vlug was alle hoop om naar Sakya terug te kunnen keren verdwenen.

In 1960 vestigde Z.H. zijn hoofdkwartier in Darjeeling, waar Sakya monniken, aan wie het gelukt was voor de grenssluiting te vluchten, hem berichtten over hun eigen belevenissen en moeilijkheden. Vele gevluchte monniken trokken van dorp tot dorp; de meesten sloten zich aan bij stratenmakers om als eerste noodzaak eten en onderdak te verdienen, terwijl studie en meditatie een "luze" waren geworden.

Z.H. zocht de monniken in de omgeving van Kalimpong en andere plaatsen en plaatste ze in het Sakya klooster van Ghoom, in de buurt van Darjeeling. Hij stuurde leraren en een groot aantal monniken naar Buxar in Assam, opdat zij hun religieuze praktijken konden onderhouden.

Vaak leidde Z.H. de gebeden voor al het leed van de ontheemden, zieken en achtergeblevenen.

In 1960 nam hij zijn eigen studie weer op en nodigde hij Khenpo Rinchen van Dzongsar uit om hem te helpen bij enkele boeddhistisch filosofische werken zoals de Prajnaparamita, Madyamika, Dialectiek, Abhidharma, Logica enz.

In 1962 bezocht hij in Dharmasala Z.H. de Dalai Lama, waar sinds kort diens Vluchtelingen-regering was gevestigd; zij wisselden de problemen uit om te komen tot een mogelijkheid de Tibetaanse cultuur en religie te redden en namen zich voor een centraal instituut te vestigen voor hogere studies voor de nu nog jonge in India opgroeiende generatie van alle Tibetaans boeddhistische Orden.

In hetzelfde jaar bezocht Z.H. de Trizin New Delhi en sprak met Pandit Jawaharlal Nehru, de toenmalige premier van India.

Het hoofdkwartier van Darjeeling had Z.H. de Trizin inmiddels verlegd naar Mussoorie om de mogelijkheid te hebben het werk van de vluchtelingen der Sakyabevolking beter te kunnen leiden als vluchtheuvel halverwege New Delhi en Dharamsala.

Intussen zette hij zijn studie van boeddhistische filosofie voort onder leiding van Khenpo Appay van Serjang. Ook zijn studie van de Engelse taal werd weer ernstig opgenomen, hoewel hij de mogelijkheid al had om het vloeiend te spreken.

Toen het instituut voor hogere Tibetaanse studie in het volgende jaar in Sarnath (in de buurt van Benares) werd ingewijd, werden 2 leraren en 36 studenten door Z.H. de Trizin uitgezocht om de Sakaya Orde te vertegenwoordigen, nadat een speciaal studie-programma in boeddhistische filosofie was uitgewerkt. Dit gebeurde door een keuze van abten en leraren in de residentie van Z.H. de Trizin in Mussoorie.

In 1967 gaf Z.H. de gezamenlijke lering over de methode van "Het Pad en zijn Vruchten" in de Tibetaanse kloosters van Sarnath. Deze gebeurtenis bracht leraren, abten en tulkus uit de verste vernielde steden tezamen en gaf hun de mogelijkheid de inspanningen van hun volgelingen te rehabiliteren, te discuten en hun plannen te coördineren.

Met ondersteuning van de Tibetaanse Industrie Rehabilitations Society "Swissaid" en andere vluchtelingen-hulp, begonnen de eerste 400 vluchtelingen met huizen te bouwen en akkers aan te leggen.

Op aanraden van de Trizin werden in Rajpur en in Purwala vertalingen gemaakt van de gehele tekst van "Het drievoudig visioen" van Birwapa uit het Sakya Lam-Dä (s'Nang-gsum) en de "Juwelenschat van wijze uitspraken" (Legs-bshad), ook vele commentaren over tran-trische meditaties.

Onder zijn leiding werd ook het "Bodhicaravatara" met de daarbij behorende commentaren vertaald.

Zo ook "Buddha's Meaning", "The letter of Friendship" en "Parting from the four Desires" worden in het buitenland uitgegeven.

Dit zijn Mahāyana teksten, die de kandidaat voor de ervaringen van het buitengewone Vajrayana Pad voorbereiden.

Aan westerse leerlingen geeft Z.H. dikwijls in de Engelse taal cursussen. Voor de jongeren die zich in de meditatie terug willen trekken, geeft Z.H. vaak persoonlijke lessen over bijzondere praktijken.

De volgende tran-trische teksten worden dikwijls door Z.H. geleerd; "The three Lines" (rgyud gsum); het Hevajra-Tantra met de daarbij behorende commentaren; "The sunbeam" van Tsarchen Losal Gyatso, en de commentaren van "Vajrayogini Tantra" van Naropa en anderen.

Andere vertalingen die onder zijn toezicht zijn gemaakt zijn; "Bodhicaryavatara" met de daarbij behorende commentaren; het Visheshadvotani; het Suhrillekha; het Catuhsataka, en meerder korte geschiedenissen van de Sakya Orde en zijn beroemde meesters.

Z.H. de Trizin, die met vriendelijkheid en groot mededogen is vervuld, zal op doorreis naar Amerika over Nederland reizen om onze aandacht te vragen voor de Tibetaanse kinderen, scholen en universiteiten.

DE ZEN-KRING

De Zen-kring werd op 1 april 1968 door mr. Leo Boer en Janwillem van de Wetering in Amersfoort opgericht en is daarmee het oudste centrum voor boeddhistische Zen-meditatie in Nederland. Tegenwoordig is de kring gevestigd in Amsterdam en staat hij onder leiding van Erik Bruijn, leerling van de Japanse Soto-leraar Miroku.

Bij de beoefening van meditatie wordt een min of meer traditionele weg gevolgd, waardoor de bijeenkomsten een formeel karakter dragen.

Nieuwkomers zullen hierdoor wellicht even moeten wennen aan de "stijl" van de Zen-kring.

De oefeningen die gedaan worden vormen - tezamen met de entourage - onderdelen van een bepaalde discipline, die het mogelijk maakt de Zen-geest te realiseren.

Een vereniging in de eigenlijke zin van het woord is de Zen-kring niet: er is geen bestuur, er zijn geen leden, statuten ontbreken.

De kring werkt onder auspiciën en met financiële steun van Stichting Universum te Amsterdam, hoewel de activiteiten grotendeels "self-supporting" zijn. Deze stichting wil de studie van yoga en meditatie bevorderen en de praktische beoefening ervan aanmoedigen in een vorm die aangepast is aan ons eigen cultuurpatroon. Stichting Universum streeft ernaar, de wetenschappelijke verkenning van het meditatieterrain te bevorderen en wil bovendien fungeren als ontmoetingsplaats voor diegenen die zich op enigerlei wijze betrokken voelen bij de theorie en praktijk van yoga en meditatie.

Het wekelijkse programma van de Zen-kring bestaat onder andere uit enkele uren Zen-meditatie (zazen), kinhin ("zazen" in beweging) en gezamenlijk thee drinken in stilte.

Deelname hieraan is niet geheel vrijblijvend, omdat de bijeenkomsten een formeel karakter dragen en regelmatige deelname een vereiste is.

Bovendien is het gekoppeld aan het donateurschap van Stichting Universum.

Het ligt voor de hand dat de deelnemers aan de Zen-kring, die de traditionele Soto-weg volgt, zich aan het boeddhisme op zijn minst verwant weten (Zen is een school van het boeddhisme).

Ook zijn zij er van overtuigd dat hun streven alleen zin heeft als zij regelmatig zazen beoefenen en trachten Zen tot uitdrukking te brengen in hun dagelijks leven.

Men doet er dan ook niet verstandig aan, zich naïef en volkomen onvoorbereid in het meditatie-avontuur te storten. Een gedegen oriëntatie is gewenst.

Zen is doen en daarom wordt discussiëren op de bijeenkomsten van de kring niet aangemoedigd.

Belangstellenden kunnen zich schriftelijk wenden tot het secretariaat van de Zen-kring, Zocherstraat 63 I, 1054 LV Amsterdam.

Aanbevolen literatuur:

- Leo Boer, "Inzicht en uitzicht" (brochure Stichting Nederlands Buddhistisch Centrum) *
- Erik Bruijn, "De weg van zazen", inleiding tot Zen-meditatie (Ankh-Hermes bv., Deventer) *
- Philip Kapleau, "The Three Pillars of Zen", Teaching, Practice and Enlightenment (Beacon Press, Boston)
- Reiho Masunaga, "A Primer of Soto Zen", A translation of Dogen's Shobogenzo Zuimonki (East-West Center Press, Honolulu)
- Shunryu Suzuki, "Zen Mind, Beginner's Mind" (Weatherhill, New York and Tokyo)
- Yuho Yokoï, "Zen Master Dogen" (Weatherhill, New York and Tokyo)

* deze publikaties zijn eventueel ook verkrijgbaar bij het Zen-centrum.

De hier volgende beschouwing door Gerald du Pré is vertaald uit Middle Way, augustus 1978. Het is het slotartikel van een serie artikelen van dezelfde schrijver. Op enkele plaatsen in de tekst verwijst de schrijver naar zijn voorgaande artikelen (in The Middle Way)

Wij nemen dit artikel hier in vertaling op, omdat wij menen dat het een der uitgangspunten van ons gesprek over het thema "Het boeddhisme in het (westerse) dagelijkse leven" tijdens de herfstbijeenkomst kan zijn.

In dit artikel dat zijn serie besluit, zet Gerald du Pré de voornaamste punten uiteen die uit zijn vorige artikelen naar voren komen. Hij betoogt dat de toekomst van het westerse boeddhisme niet ligt in de eucumenische of vergelijkende religieuze benadering, hoe prijzenwaardig deze benadering ook mag zijn, maar in de wetenschap.

Hij gelooft dat deze aanpak zou kunnen leiden tot een verrijking zowel van het boeddhisme als de wetenschap, met heilzame consequenties voor de mensheid.

~ * ~

De vergelijking van boeddhisme en wetenschap is niet slechts een academische zaak. De westerse cultuur is tot grote diepte verdeeld omdat zijn traditionele religie niet verenigbaar is met de wetenschap. Reeds meer dan vierhonderd jaar voert het christendom oorlog tegen de wetenschap en heeft het iedere slag verloren. Vandaag is de wetenschap het middelpunt van onze cultuur en is tot een onweerstaanbare kracht geworden, terwijl het christendom in een hoek is gedrukt.

Toch ziet het er naar uit dat deze verdeeldheid niet zal eindigen met de oppermacht van de wetenschap en de volledige verdwijning van de religie, zoals vele mensen dachten dat zou gebeuren. Het atheïsme heeft bewezen onvoldoende te zijn. Wetenschap zonder een bovenzinnelijk aspect schijnt ons koud, harteloos en werelds toe, en het begint duidelijk te worden dat transcendentie een fundamentele menselijke behoefte is.

Zo is het gekomen dat er twintigste-eeuwse mensen zijn die de wetenschap verwerpen, en die zoeken naar de zin van het leven in de religie, in dogmatisch marxisme, in het occulte en in "alternatieve" manieren van leven. Het is een bonafide poging maar voor het grootste deel verkeerd gericht, want door te zoeken naar een alternatief van de wetenschap verdiepen deze mensen alleen maar de fatale kloof tussen religie en wetenschap, die aan de wortel van het probleem ligt. Wat nodig is, is een samenbrengen van wetenschap en religie, zodat de religie wetenschappelijk wordt en wetenschap transcendent wordt. Het christendom is ten enen male ongeschikt voor deze taak. Ik geloof dat het antwoord te vinden is in het boeddhisme.

In het boeddhisme worden wetenschap en de speurtocht naar het bovenzinnelijke samen gebracht. Het boeddhisme kan onze cultuur genezen van zijn pijnlijke gespletenheid en tegelijkertijd kan het oost en west te zamenbrengen. Boeddhisme en wetenschap samengebundeld zou een grondslag kunnen vormen voor een verenigde wereldcultuur.

Dit is niet slechts een academische kwestie, maar een krachtige visie op de toekomst. Ik geloof dat dit de toekomst is die aan het westerse boeddhisme beschoren is. Het is echter gemakkelijk genoeg op deze stoutmoedige en meeslepende wijze te spreken. Willen deze veronderstellingen enige waarde bezitten, dan zullen ze gesteund moeten worden door onweerlegbare feiten. Welke feitelijke rechtvaardiging is er waardoor men het boeddhisme "wetenschappelijk" kan noemen?

Boeddhisme is een wetenschappelijke religie omdat het is gebaseerd op directe waarneming. Het is een ervaringsleer. Dit wordt benadrukt door praktisch iedere schrijver over boeddhisme en het is werkelijk in het geheel geen betwistbare bewering. Prins Siddhartha, de Boeddha, onderzocht iedere methode en theorie die binnen zijn bereik lag toen hij naar verlichting zocht, en zijn leringen zijn gebaseerd op de methoden die naar zijn eigen ondervinding werkelijk werken. Door oplettenheid leert de boeddhistische meditator hoe hij wetenschappelijke waarnemingen kan

doen, onthecht, nauwkeurig, zonder arrogantie of botsingen, en geheel in het heden. Hij herhaalt de Boedha's eigen waarnemingen en door actief onderzoek vergelijkt hij de leringen van de Boeddha met zijn eigen ondervindingen.

Hieruit volgt dat er in het boeddhisme geen plaats is voor een god, heiland of autoriteit. Er zijn geen dogma's en dus ook geen geloof dat hen accepteert. Het zijn deze dingen, goddelijke autoriteit, dogma en blind geloof, die het christendom, en feitelijk iedere andere godsdienst, onverenigbaar maken met de wetenschap. Maar het boeddhisme bezit deze eigenschappen niet. Integendeel, het eerbiedigt dezelfde autoriteit als de wetenschap, nl. die van de directe ondervinding, waargenomen met onverdeelde aandacht en ontdaan van emotionaliteit. In feite zou Prins Siddhartha wel eens de grondlegger van de wetenschappelijke psychologie kunnen zijn. Ik heb dit punt in "Boeddhisme en Wetenschap" en "Boeddhisme en Psychologie" uiteen gezet en ik geloof deze zaak een verder onderzoek waard is. Het westen is er zo aan gewend geraakt om koploper te zijn op ieder gebied van wetenschap, dat verondersteld wordt dat het de psychologie uitgevonden heeft. Maar op dit gebied zo niet op andere, heeft het boeddhistische oosten iedere reden om deze bewering te betwisten. Als in de loop der tijd dit punt werd toegegeven, dan zou dat inhouden dat de hele geschiedenis der psychologie herschreven zou moeten worden. Maar gaat het tot hier en niet verder? Is het wetenschappelijke karakter van het boeddhisme nu alleen nog maar een historisch feit, en de boeddhistische theorie slechts een deel van de archeologie van de wetenschap zoals alchemie en frenologie (hersensbouwleer)?

Ik heb het gevoel dat tot op heden alle pogingen om boeddhistische theorie te vergelijken met theorieën van de moderne wetenschap geleden hebben onder iets wat naar mijn gevoel een fatale misvatting is. In het westen zijn we nog geneigd een metafysische kijk op de psychologie te hebben, we zien dan de geest als een soort spookachtig half-stoffelijk, half geestelijk ding, nooit alleen het één of het ander. Als resultaat negeert de populaire psychologie, zoals die van

Jung en zijn volgelingen, ten enen male onderzoek van het zenuwgestel, inclusief de hersenen en men spreekt in losse termen over de "geest" alsof die een onafhankelijk bestaan zou leiden. Alleen omdat de boeddhistische psychologie het zenuwstelsel ook niet noemt is het automatisch vergeleken met dit populaire en grotendeels onwetenschappelijke soort van westerse psychologie. Toch verwierpt de boeddhistische psychologie duidelijk de "ziel-achtige" geest waarop de westerse psychologie is gebaseerd. En terwijl deze westerse psychologie weet van het bestaan van het zenuwstelsel maar het stelselmatig verkiest te negeren, noemen de boeddhistische psychologen het zenuwgestel alleen maar niet omdat ze er niets vanaf weten. Ik ben er zeker van dat, als ze onze moderne kennis hadden gehad, ze veel van de Abhidhamma psychologie in termen van activiteiten van zenuwcellen zouden hebben beschreven. Maar dit is natuurlijk slechts mijn opinie die ook niet bewezen kan worden. Wat echter zeker is, is dat de boeddhistische theorie slechts begint te leven en zinvol is als zij losgemaakt wordt van psycho-analyse en Jung en andere rand-psychologieën en inplaats daarvan in verband wordt gebracht met moderne neurobiologie. Dan krijgen de Skandha's zin, meditatie wordt toegankelijk en de Nidana's maken een sprong tot in de twintigste eeuw.

Als de Skandha's worden vertaald in neurologische termen, dan blijken ze een opmerkelijk nauwkeurig verslag te bevatten van hoe waarneming en ervaring ontstaan door het contact van de ontvangende organen met de zintuiglijke prikkels. Ik heb hierover verslag uitgebracht in "Wetenschap en de Skandha's". De Skandha's hebben ons misschien tegenwoordig niets nieuws te bieden, maar ze bieden nog steeds een gezondere theoretische basis dan de vele moderne scholen van psychologie bezitten. Als de tweede helft van de Nidana's wordt bekeken vanuit het neurologische standpunt, blijkt die een voorloper van Ivan Pavlov en de "Behaviouristische School" van de psychologie te zijn. Net als wij wordt hier neurose beschreven als aangeleerde emotionele gewoonten.

Vele mensen zijn enigszins ontsteld door de klinische aanpak van Pavlov en zijn volgelingen en zijn méér

dan enigszins verontrust omdat moderne psychiatrie vaak niet meer is dan een hulpmiddel van een onderdrukkende regering, zowel kapitalist als communist, in zijn streven naar sociale gelijkvormigheid. Boeddhisme met zulke mensen te verbinden schijnt geheel onaanvaardbaar.

Maar het zijn de zieken die een dokter nodig hebben. Gedragstherapie raakt het spoor bijster omdat het ~~die~~ visie mist van mentale gezondheid en bevrijding die alleen het boeddhisme kan geven. In plaats van boeddhistische therapie te plaatsen in contrast met gedrags-therapie moeten we de twee verenigen. Gedragstherapie kan boeddhisme de zegeningen van de moderne wetenschap schenken, terwijl boeddhisme gedragstherapie kan veranderen van een gereedschap ter onderdrukking in een weg tot bevrijding.

Klinkt dit te ambitieus? Ik vind van niet.

De Nidāhathēorie, in zijn geheel genomen, beschrijft geestelijke verwarring als de verbinding van emotionele gewoonten met de manier van ontvangen van gevoels-ervaringen, die circulaire zenuwactiviteiten veroorzaken die buitengewoon moeilijk te stoppen of te beheersen zijn. Ik heb dit besproken in "Wetenschap en het Levenswiel". Als het westen een betere theorie over geestelijke verwarring heeft geproduceerd, moet ik die nog ontdekken.

Maar nog belangrijker dan dit alles is het feit dat boeddhisme een genezing weet voor geestelijke verwarring. Nirvāna, de staat van verlichting, is de staat van complete geestelijke gezondheid en bevrijding. In het westen hebben we een organisatie die beproeft een maatstaf te bepalen voor geestelijke gezondheid. Zijn de leden van die organisatie er al van op de hoogte dat boeddhisme die maatstaven niet alleen al heeft vastgelegd, maar zelfs de levende voorbeelden heeft geschapen in de vorm van verlichte mannen en Vrouwen? Is de westerse psychiatrie ervan op de hoogte dat deze levende idealen van geestelijke gezondheid heden ten dag in de straten van onze westerse steden rondlopen? Het schijnt dat dit niet zo is en ik geloof dat het hoog tijd is dat het boeddhisme hen erop wijst. Natuurlijk, ze mogen zich afvragen

of Nirvana wel dat is wat de boeddhisten zeggen dat het is. In dat geval hoeven ze alleen maar wetenschappelijke proefnemingen te doen op verlichte mensen. Dat is heel goed te realiseren en werk van dit soort is zelfs al begonnen in Japan.

De weg naar verlichting is boeddhistische meditatie. Op dit ogenblik heeft de westerling die zich overgeeft aan boeddhistische meditatie geen objectief criterium waaraan hij kan nagaan wat hij eigenlijk doet. Sommige mensen maken hier gebruik van. In het Oosten, zeggen ze, is de mediterende tevreden met doen wat hem gezegd wordt, en hij vraagt niet naar de reden. Kennis over meditatie is maar afleidend omdat het intellectualisatie in de hand werkt over wat men doet. Maar ik geloof dat het ontbreken van kennis verwarring schept bij westerlingen. Op het moment wordt hij steeds geplaagd door de gedachten: "Wat probeer ik te doen door middel van meditatie?" "Zit ik mijn tijd te verknoeien?" "Maak ik enige vooruitgang?" Als hij de antwoorden kende op deze vragen, dan zou hij stoppen met denken over meditatie, en hij zou zich van harte op het doen storten.

Deze vragen kunnen beantwoord worden als boeddhistische meditatie wordt bekeken op neurologische wijze. Meditatie wordt dan gezien als een leerproces - het proces van het leren verlicht worden. Ik heb dit uiteen gezet in "Wetenschap en de Weg naar Nirvana", waarin ik boeddhistische meditatie voorlopig heb ingedeeld in de vier fundamentele elementen van ontspanning, onverstoorbaarheid, oplettendheid en wijsheid. Elke techniek op het gebied van boeddhistische meditatie zou het in praktijk brengen van één of meer van deze vier elementen moeten zijn, en met behulp van een dergelijke analyse kan de mediterende precies weten wat hij probeert te bereiken. Hij weet of hij probeert zich te ontspannen, of dat hij probeert zich van aangeleerde emotionele reacties te ontdoen, of hij traint zijn oplettendheid, of hij probeert wijsheid te verwerven, en bij de eerste drie elementen is het niet zo moeilijk om de graad van vooruitgang af te lezen. Als men het boeddhisme in neurologische termen uitdrukt wordt het ook mogelijk gemaakt het speciaal in verband te

brengen met moderne methoden van psychotherapie, zo als ik heb geprobeerd te doen in "Boeddhisme en Psychotherapie". Bijvoorbeeld, het "onverstoorbaarheids-aspect" van boeddhistische meditatie kan in verband worden gebracht met de gedragstherapie die uitgaat van het systematisch aankweken van ongevoeligheid.

Het is deze manier van preciese, op de praktijk gerichte vergelijking die het aan boeddhistische meditatietechnieken mogelijk zal maken de moderne psychotherapie te veranderen in een weg tot bevrijding. Aan de andere kant kan de toepassing van de wetenschappelijke methode op boeddhistische meditatie haar in toenemende mate bereikbaar en effectief maken.

Dit zijn enkele van de positieve manieren waarop boeddhisme en wetenschap tezamen kunnen komen en elkaar kunnen verrijken. Maar veel mensen die tot hier hebben gelezen zullen misschien zeggen: "Ja er zit mogelijk wel iets in wat je zegt, maar ben je door het boeddhisme te vertalen in termen van het zenuwgestel niet bezig het neer te halen tot materialisme, waar het boeddhisme zich fundamenteel tegen keert?" Boeddhisme is zeker sterk gekant tegen materialisme. In het bijzonder de Mahayana School is er tegen, zoals zij ook tegen idealisme is. Maar terwijl deze school materialisme verwerpt, wijst de Mahayana filosofie de wetenschap niet af, of het zenuwgestel. In tegendeel, de Mahayana filosofie is de centrale en meest diepzinnige filosofie van het boeddhisme, mogelijk de oudste en mooiste filosofie op het gebied van de wetenschap ter wereld!

De basis van de hele filosofie is het onderscheid door Nagarjuna gemaakt tussen de relatieve en de absolute waarheid. Op het eerste gezicht lijkt het niet zo'n bruikbaar of origineel onderscheid. Iedere religie of metafysische filosofie streeft ernaar om een onderscheid te maken tussen goddelijke en wereldlijke waarheden, of hogere en lagere waarheid.

Maar Nagarjuna's onderscheid gaat een heel stuk dieper dan dit soort dingen. Dat is zo omdat zijn absolute

waarheid geen doctrine is, maar wijst in de richting van totale ervaring in het heden. Dat betekent niet een ervaring, zoiets als men zou kunnen hebben op momenten van extase, noch is het het concept van "ervaring" zoals het gebruikt wordt in een psychologische discussie. In plaats daarvan is het de totaliteit van ervaring nu in deze minuut, de directe ervaring van gezicht, geluid, smaak, aanraking en bewustwording.

Net zo is de relatieve waarheid niet een bepaalde doctrine of iets wat bekend is. In plaats daarvan is het een algemene term die elke waarheid omvat, die wordt uitgedrukt in woorden of getallen of een ander soort symbolen. De hele filosofie is een filosofie van wetenschap omdat door te zeggen dat de relatieve waarheid is gebaseerd op de absolute waarheid, zij daarmee uitdrukt dat theorieën op directe waarneming gebaseerd moeten zijn. Relatieve waarheid betekent op ervaring gegronde waarheid. Ik heb deze filosofie en zijn consequenties besproken in "De Boeddhistische Filosofie van Wetenschap". Het stuk boeddhistische theorie wat wij hierboven aan een onderzoek hebben onderworpen, de Skandha's en Nidana's, werd door de vroegste boeddhistische scholen wetenschappelijk uitgewerkt - dat betekent dat het was gebaseerd op directe waarneming. Maar toen het eenmaal was vastgelegd, begon men de theorie als vastgesteld en onveranderbaar te beschouwen. De Mahayana filosofie viel deze nieuwe dogmatische houding aan, en drong er op aan dat ieder woord op het gebied van boeddhistische theorie slechts relatieve, niet absolute waarheid bevatte. Maar de vroege boeddhistische scholen accepteerden deze kritiek niet en de Mahayana school bleef zich bijna geheel bezig houden met de absolute waarheid.

En zo bleef het aan het Westen voorbehouden om een relatieve waarheid uit te werken en te systematiseren, in de vorm van de wetenschap. Heden is, dank zij de experimentele methode, de moderne wetenschap het mooiste stuk relatieve waarheid dat de wereld ooit heeft gezien. Daarom verwelkomt de Mahayana filosofie de wetenschap in plaats van zich er tegen te keren.

En verre van boeddhistische theorie onverenigbaar te verklaren met de wetenschap, brengt het beide tezamen omdat ze beide in gelijke mate relatieve waarheden zijn, dat is, beide een in woorden omzetten van ervaring. En omdat dit zo is, reduceert men het boeddhisme niet tot materialisme als men erover spreekt in termen van het zenuwgestel. Het zenuwgestel, zoals ieder ander aspect van boeddhistische of wetenschappelijke theorie, is een aangenomen model, een woordelijke beschrijving van ondervinding. De materie is een woord! Te zeggen dat het zenuwstelsel materie is en dat materie het uiteindelijke is, zou het zelfde zijn als te zeggen dat woorden de absolute waarheid kunnen uitdrukken, wat ze niet kunnen. Het is actuele ervaring die uiteindelijk werkelijkheid uitdrukt, terwijl de "materiële wereld" slechts een hoeveelheid woorden is! Het is deze Mahāyāna filosofie van wetenschap, veel diepzinniger dan iets wat we in het Westen bezitten, die de moderne wetenschap transcendent kan maken. Zij kan dit bereiken door erop te wijzen dat de uiteindelijke waarheid niet slechts bewustzijnservaring is maar totale ervaring. Concepten zijn niet alleen gebaseerd op bewustzijns-ervaring, maar ze zijn op zich zelf hoeveelheden ervaring. Concepten zijn ook ervaringen. En zo komt het dat de hele structuur van het wetenschappelijk denken, het hele verhaal over de basiselementen van de materie, de evolutie van het leven, en het ontstaan en vergaan van melkwegstelsels kunnen bestaan in actuele ervaring, hier en nu!

Dit standpunt mag moeilijk in te nemen lijken, en het schijnt misschien eerder te leiden naar verwarring dan naar transcendentie. Toch is het niet duister en onbegrijpelijk, en het is slechts moeilijk aan te nemen omdat het zo duidelijk en in het oog springend is. Het wordt begrepen, en transcendentie wordt gerealiseerd, niet door erover te denken, maar door te kijken, wat ook de eerste regel is zowel van wetenschap als boeddhisme. En we leren te zien op mediterende wijze.

In deze serie over boeddhisme en wetenschap heb ik een grote hoeveelheid materiaal aangedragen, misschien

veel te veel. Toch is er zoveel meer dat nog genoemd zou moeten worden! Hoe dan ook, ik hoop dat ik tenminste genoeg heb gezegd om aan te tonen dat het mogelijk is boeddhisme en wetenschap op ieder niveau te combineren, praktisch, theoretisch en filosofisch. En dit is niet slechts een academische zaak. Het samenbrengen van boeddhistische en wetenschappelijke theorie kan psychotherapie veranderen in een weg tot bevrijding, terwijl het de gehele zwaarwichtige constructie van de wetenschap licht, luchtig en transcendent kan maken. In onze cultuur die in tweeën wordt gespleten door de onverenigbaarheid van onze religie en onze wetenschap kan het boeddhisme weer eenheid brengen en vrede.

Gedurende deze eeuw is er een heleboel energie gebruikt om de religie van deze wereld te verenigen, met het prijzenswaardige doel te ontdekken wat ze gemeen hebben en om tolerantie tussen hen te bevorderen. Maar het heeft niet tot een opleving van de godsdienst geleid omdat hetgene dat de meeste religies gemeen hebben, het geloof, de dogma's, heilige Schriften en een god is, waardoor ze allemaal onverenigbaar worden met de wetenschap.

Boeddhisme (en ook Taoïsme) zijn de grote uitzonderingen hierop, want het is geen geloof en het heeft geen eigen dogma of goddelijke autoriteit en accepteert de geldigheid van een der andere niet.

Ik geloof niet dat we zouden moeten trachten het boeddhisme te verenigen met andere religies. Ik geloof dat dit alleen tot verwarring leidt. Integendeel we zouden moeten streven naar een samengaan van boeddhisme en wetenschap om zo een religie te creëren voor onze moderne wereld. Wetenschappelijk boeddhisme zal verwarring verdrijven door boeddhistische praktijk, theorie en filosofie te verhelderen en te verenigen, en het zo tot een bruikbare basis te maken om westerlingen verlichting te brengen.

De Buddhist Society heeft altijd geloofd dat er uiteindelijk een specifiek westerse vorm van boeddhisme moet ontstaan die aan de westerse behoefte voldoet. In mijn opinie zal deze westerse tak van

boeddhisme het wetenschappelijk boeddhisme zijn.

Ik hoop dat deze serie van artikelen er toe mee zal werken om de fundamenteën te leggen voor deze school en dat mensen die mijn hoop delen zich zullen verenigen om het te laten groeien en bloeien.

CONFERENTIE BOEDDHISTISCHE UNIE VAN EUROPA IN HUIZE

"HET SPIJK" TE EEFDE, 10-13 SEPTEMBER 1978.

Hoe belangrijk het jaar 1978 voor de ontwikkeling van het boeddhisme in Nederland is geweest, is de lezers van dit blad genoegzaam bekend: de oprichting van de BUN (Boeddhistische Unie van Nederland) markeert het 't duidelijkste.

Van even eminent belang is het "wapenfeit", dat wij dank zij de samenwerking van de verschillende groepen, waartoe de BUN heeft geleid, erin geslaagd zijn de vertegenwoordigers van de Europese landen de mogelijkheid te bieden in ons land te congresseren. Aangezien bij mijn terugkeer van deze conferentie de stencils van dit Saddharmanummer op mijn bureau lagen, en nog enkele open pagina's vertoonden, kan ik nog juist op deze plaats verslag uitbrengen.

Vertegenwoordigd waren: België, Frankrijk, Engeland, Duitsland, Oostenrijk, Italië, Zwitserland, Nederland. Van Luxemburg en Zweden was bericht van verhindering ontvangen. Ook Hongarije en Polen (waarmee contacten zijn) waren niet in de gelegenheid aanwezig te zijn. Onlangs is men voorts benaderd door Griekenland, Spanje en Portugal; besloten is Spanje en Portugal uit te nodigen voor een (voorwaardelijk) lidmaatschap.

De President van de BUE heeft een zittingsperiode van twee jaar, maar kan worden herkozen. Thans is de president de heer Paul Arnold (Frankrijk). Onder zijn leiding is er drie dagen lang ochtend, middag en avond gewerkt, met groot enthousiasme en in zeer goede verstandhouding. 's Morgens leidde de Somboon Siddhiyana van de Buddhapadipatempel in Londen, die gewoontege-

trouw de zitting heeft bijgewoond, een korte puja. Veel tijd werd opgeëist door de voorbereiding van het grote congres dat onder de naam "Le Bouddhisme pour l'Europe" van 15 t/m 18 juni 1979 te Parijs zal plaats vinden. Het congres wordt gehouden in het gebouw van de Unesco, waar men 400 tot 500 deelnemers hoopt te ontvangen. Ik kom hieronder nog op dit congres terug.

Aandacht kreeg voorts het adresboek van boeddhistische groeperingen in Europa. Het is een losbladig cahier, dat reeds verscheen. De kosten hiervan zijn f 12,50, mits een aantal exemplaren tegelijk door een groep besteld wordt. In de eerste helft van 1979 zal een (goedkopere) pocket-uitgave verschijnen.

Het documentatiecentrum van de Unie is te Wenen: bij de uitgever de heer Skrlata, die de Octopus-uitgaven verzorgt en het tijdschrift Der Bodhibaum uitgeeft. Afgesproken is dat inlichtingen over wat er in de verschillende landen op ons gebied gebeurd is en vooral over hetgeen er gebeuren gaat, liefst maandelijks aan de heer Skrlata verstrekt worden. Om dit ook voor ons land te doen functioneren, is het zaak de verschillende groeperingen de informaties over hun activiteiten zo tijdig mogelijk berichten aan het secretariaat van de BUN, Groeneveen 51, Bijlmermeer, liefst in korte samenvatting in het Duits, of Engels, of Frans.

Uitvoerig is gesproken over de mogelijkheid een drietalig Europees tijdschrift uit te geven. Dit lijkt echter op korte termijn niet haalbaar. Besloten is te beginnen met de uitgave van een (jaar) boek, dat van elke lidstaat drie artikelen zal bevatten, één over de geschiedenis van het boeddhisme in het betreffende land, en twee meer algemene artikelen, waarvan één over een aspect van de dhamma en een ander over boeddhisme in het dagelijkse leven of over meditatie. De artikelen moeten geschreven zijn in een van de drie hoofdtalen. Men zal trachten het boek aan te bieden bij het congres in Parijs.

Eveneens zullen in boekvorm verschijnen de lezingen die in Parijs worden gehouden, tezamen met het belangrijkste uit de discussies. De onderwerpen waarover in Parijs gesproken zal worden, zijn: boeddhisme en psychologie,

psychotherapie, moderne filosofie, exacte wetenschappen, literatuur en kunst; de aanpassing van het boeddhisme aan de Europese mentaliteit en vice versa; het boeddhisme in het dagelijkse leven in het Westen; de plaats en rol van de sangha in Europa; de geschiedenis van de verbreiding van het boeddhisme in het Verre Oosten in de Oudheid met betrekking tot de leerzame aspecten ervan voor de toekomst van het boeddhisme in Europa, enz. Het is duidelijk dat slechts een deel hiervan aan de beurt zal kunnen komen. De gedachte gaat uit naar korte voordrachten, van + 20 minuten.

Indrukwekkend was tijdens de conferentie het verslag van een vertegenwoordigster uit het Verenigd Koninkrijk (het was de eerste maal dat Engeland aanwezig was) over de Buddhist Society. Dat Christmas Humphreys officieel het boeddhisme heeft mogen vertegenwoordigen bij het regeringsjubileum van koningin Elisabeth is niet slechts een formele aangelegenheid geweest, maar een direct gevolg van de feitelijke ontwikkelingen in Engeland. Een voorbeeld: in het onderwijs is voor kinderen van 12 tot 16 jaar godsdienstonderricht een verplicht vak. Vroeger betrof dat alleen het christendom; door de grote toevloed van immigranten in de laatste jaren heeft men dit moeten veranderen, zodat thans onderricht in zeven verschillende godsdiensten wettelijk is voorgeschreven, waaronder het boeddhisme. Het gevolg is dat het interesse onder de jeugd zo sterk is toegenomen dat wordt overwogen zeer binnenkort bij het Ministerie van Opvoeding een subsidie-aanvraag in te dienen voor het uitgeven van boeken geschreven vanuit de boeddhistische gedachte, die geschikt zijn voor kinderen van deze leeftijdsgroep.

Spreekster berichtte tevens over het vele werk dat het bureau van de Buddhist Society dagelijks moet verzetten, de meditatie-sessies die ook door de scholen bezocht worden, de inleidingscursussen waarvan er altijd drie parallel lopen, de schriftelijke cursussen in theravada en Zen, het bibliotheekswerk, de summerschool die door 100 tot 200 mensen tegelijk bezocht wordt en dit jaar voor de 29e maal is gehouden. De conclusie van spreekster was dat - na 60 jaar Buddhist Society - het boeddhisme werkelijk deel begint uit te maken van het leven in Engeland.

Eveneens voor het eerst aanwezig was de vertegenwoordiging uit België. De directeur van het "Institut Belge des Hautes Etudes Bouddhiques" bracht verslag uit van het werk dat tot heden door het Instituut verricht is, onder meer op het gebied van uitgaven van niet eerder in een Europese taal gepubliceerde, of in 't geheel niet eerder gepubliceerde teksten, op het punt van bibliografische uitgaven, van de vorming van een bibliotheek, foto-, disco- en magnetotheek, enz. Onder andere zijn 485 werken in het Vietnamees eigendom van het Instituut, en dit is maar een voorbeeld. Het Instituut heeft drie secties: Etudes bouddhiques (exegese, filosofie, leer); Culture bouddhique (geschiedenis, kunst, archeologie); Centre de documentation et édition. Het adres van het Instituut is: Chaussee de Louvain 696, B-1030, Brussel.

Voortgang is er ook in Italië. Er is een eilandje bij Venetië aangekocht waarop een Tibetaans klooster zal verrijzen. In Turijn is een school voor Tibetaanse schilderkunsten een kliniek die werkt op basis van Tibetaanse geneeswijzen.

Dit zijn enkele grepen uit het besprokene, die ook voor buitenstaanders wellicht interessant zijn. Tot het welslagen van de bijeenkomst heeft mede bijgedragen de goede verzorging en goede sfeer en accommodatie in Huize Het Spijk (een klooster van de Lazaristen, waar vroeger tevens een seminarie gvestigd was). Ook past hier een woord van hartelijke dank aan de secretaris van de BUN, de heer John Hellingman, die ten behoeve van de ontvangst van de congresgangers veel werk op voortreffelijke wijze heeft verzet.

Daarnaast echter willen wij dank brengen aan u allen: allen die de verwezenlijking van deze conferentie en onze daadwerkelijke medewerking aan de Boeddhistische Unie van Europa hebben gesteund, direct, of indirect door hun steun aan een van de bij de BUN aangesloten groeperingen. Als het zeker is dat de dharma van de Boeddha iets goeds wil voor de mensen, dan is uw steun aan de totstandkoming van een ook in dit opzicht verenigd Europa, van een Europees boeddhisme, niet verspild.

Tonny K.-Sch.

SADDHARMA

is een uitgave van de Stichting Nederlands Buddhistisch Centrum

de Stichting werd opgericht op 8 november 1967

haar doelstelling is:

de studie van de beginselen van het buddhisme te bevorderen
en de praktische toepassing van deze beginselen aan te moedigen

de Stichting is geen religieus genootschap maar wil helpen
diegenen te verenigen — welke levensovertuiging of geloof zij
ook aanhangen — die op enigerlei wijze in het buddhisme
belang stellen of zich daarbij betrokken voelen

iedereen, ook organisaties of instellingen, kunnen als begunstiger aan de Stichting steun verlenen

het contact-adres van de Stichting is dat van de redactie van
Saddharma; dit adres is op de eerste bladzijde van dit
tijdschrift vermeld

begunstigers ontvangen regelmatig, tenminste vijf maal per
jaar, de afleveringen van Saddharma
zij hebben tevens het recht deel te nemen aan de landelijke
bijeenkomsten, die een- of tweemaal per jaar gehouden worden

